

Aktsomhetsvurdering

Innledning

Hovedformålet med loven er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. OECD har utarbeidet en rekke forventninger til næringslivet og deres ansvar for å sikre at ikke mennesker, miljø eller samfunn påvirkes negativt gjennom virksomhetens aktiviteter direkte og indirekte.

I Aamodt Bygg arbeider vi får å sikre ansvarlighet i egen virksomhet og videre i verdikjeden med felles retningslinjer. Vi skal sørge for å ta ansvar for at vi viser respekt utad i alle ledd og følger kravene som er forventet av næringslivet.

Dokumentet skal gi en oversikt over våre utførte aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer. Dvs. beskrivelse av de seks stegene, hvordan dette er integrert i våre interne systemer og videre hvordan vi følger opp med å gjennomføre nødvendige tiltak. Styret skal sikre at arbeidet behandles og følges opp i relevante beslutningsprosesser.

Risiko knytter seg i størst grad til interne forhold som HMS og arbeidsmiljø, samt bruk av underentreprenører i andre fag. Det er gjennomført aktsomhetsvurderinger basert på risikoprofil og bruk av leverandører.

Aktsomhetsvurderinger for Aamodt Bygg

For å oppnå FNs bærekraftsmål, skal veilederen til OECD bidra til å sikre et ansvarlig næringsliv. Modellen skal være så enkel at alle virksomheter skal kunne utføre aktsomhetsvurderinger for blant annet å unngå skadelig miljøpåvirkning, brudd på menneskers- og arbeidstakers rettigheter. Prosessen er kontinuerlig og man skal være åpen for innspill til videre utvikling, slik at virksomhetene gradvis kan forbedre seg.

Modellen under illustrerer de seks stegene i aktsomhetsvurderingen:

Figur 1: OECDs Aktsomhetsvurderingsmodell

For bedre forståelse, skal vi her beskrive hvordan hvert av stegene inngår i våre prosesser.

For å synliggjøre hvilke praktiske tiltak vi må iverksette for de enkelte stegene, har vi skrevet opp punktene i en mal som viser hvordan selskapene ivaretar god praksis og har integrert aktsomhetsvurderingene i styringssystemet.

1. «Hva»-kolonnen beskriver aktiviteten.
2. «Hvordan»-kolonnen beskriver hvordan dette ivaretas og hvem som har ansvaret.

Se [OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv](#)

Trinn 1.

Forankre ansvarlighet i interne retningslinjer og styringssystemer

Forankring av ansvarlighet handler om at våre retningslinjer, systemer og policyer er en integrert del av virksomheten. Dette skal være vedtatt i styret. Fast styremøtesak på første styremøte hvert år. Retningslinjer og planer skal omfatte Aamodt Bygg, leverandører og evt. forretningsforbindelser.

Vi skal sørge for at våre leverandører, underleverandører, samarbeidspartnere etc. ikke kommer med negativ risiko for anstendige arbeidsforhold, menneskerettigheter, miljøet og korrupsjon.

Trinn 2.

Kartlegg og vurder negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjede og tjenester

Kartlegging av leverandører og underentreprenører gjennomføres blant annet ved bruk av digitale skjemaer (interessekartlegging), hvor det innhentes informasjon om virksomhetens organisering, arbeidsforhold, HMS-rutiner og etterlevelse av relevante krav. Informasjonen benyttes som grunnlag for risikovurdering og for å identifisere leverandører med forhøyet risiko.

Det er gjennomført leverandørkartlegging av ca. 20 leverandører tilknyttet virksomheten.

Kartleggingen viser varierende modenhet blant leverandørene.

- Flere leverandører er ikke miljøsertifisert, og det er ulik grad av dokumenterte rutiner for aktsomhetsvurderinger.
- En del av leverandørbasen er ikke underlagt åpenhetsloven, og har derfor i mindre grad etablerte systemer for aktsomhetsvurderinger. Disse leverandørene inngår likevel i risikovurderingen, da risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold også kan forekomme hos disse.

Leverandørkartleggingen viser generelt lav risiko hos leverandørene. Det benyttes i hovedsak kjente og etablerte leverandører, hvor krav til HMS, arbeidsforhold og internkontroll er en del av samarbeidet. Det er likevel variasjon i grad av formalisert dokumentasjon og systematikk, særlig hos leverandører som ikke er underlagt åpenhetsloven. Dette følges opp gjennom leverandørkartlegging, kontraktskrav og løpende oppfølging i prosjekter.

Ved gjennomføring av kartleggingen utarbeides et overordnet risikobilde for å identifisere områder med potensial for negativ påvirkning i leverandørkjeden. Dette danner grunnlaget for prioritering av tiltak, som beskrevet i trinn 3.

Kartleggingen er en kontinuerlig prosess, hvor målet er å iverksette tiltak der risikoen er størst og der virksomheten har mulighet til å påvirke. Risikoområder vurderes ut fra alvorlighetsgrad, omfang og mulighet for påvirkning.

Forskjellen fra tradisjonell risikovurdering er at aktsomhetsvurderinger også inkluderer interessentdialog som en sentral del av arbeidet med å identifisere og håndtere utfordringer knyttet til mennesker, samfunn og miljø. Interessentdialog gjennomføres blant annet gjennom dialog med underentreprenører, ansatte og prosjektledere i forbindelse med prosjekter.

Basert på gjennomført risikovurdering er følgende hovedområder identifisert:

- Leverandørkjede og bruk av underentreprenører
- Arbeidsforhold og HMS
- Leveranser fra lavkostland
- Korrupsjon og etisk risiko

Risiko knyttet til leverandører i flere ledd og bruk av underentreprenører vurderes som høyest.

Trinn 3.

Stans, forebygg eller reduser negativ påvirkning/skade

Basert på kartleggingen fra trinn 2 utarbeides planer og tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning eller skade fra egen virksomhet, leverandører, underleverandører eller andre forretningsforbindelser.

Aamodt Bygg skal bruke sin innflytelse og påvirkningsmulighet til å redusere risiko for negativ påvirkning. Tiltakene vurderes ut fra identifisert risikobilde og i hvilken grad vi har mulighet til å påvirke forholdene. Et sentralt tiltak i dette arbeidet er å kvalitetssikre leverandører, underleverandører og samarbeidspartnere.

Kartleggingen benyttes aktivt ved valg og oppfølging av leverandører og underentreprenører. Basert på innhentet informasjon vurderes behovet for oppfølging, krav eller kontrolltiltak i det enkelte prosjekt.

Basert på risikovurderingen og leverandørkartleggingen benytter vi følgende tiltak for å forebygge og redusere risiko i leverandørkjeden vår:

- Leverandørgodkjenning før avtaleinngåelse
- Krav til menneskerettigheter, arbeidsforhold og HMS i kontrakter
- Løpende oppfølging av underentreprenører i prosjekter
- Bruk av avvikssystem og varslingsrutiner

Tiltakene inngår som en del av vår ordinære praksis og bidrar til å sikre at krav til HMS, arbeidsforhold og etterlevelse av relevante regelverk ivaretas. Oppfølgingen tilpasses prosjektets størrelse og risikobilde, og skjer i hovedsak gjennom prosjektgjennomføring, dialog med leverandører og kontroll av at avtalte krav etterleveres.

Trinn 4.

Følg med på gjennomføring og resultater av tiltak

Ved å overvåke gjennomføringen og resultatene av selskapenes tiltak skal det gi en indikasjon på hvorvidt vi kan forbedre oss i fremtiden. For å sikre gode aktsomhetsvurderinger må vi vurdere tiltakene som iverksettes. Dette gjelder alle tiltak vi utfører selv eller i samarbeid med andre.

Resultatene fra leverandørkartleggingen benyttes som grunnlag for videre oppfølging. Leverandører med forhøyet risiko prioriteres i oppfølgingen, og det vurderes behov for ytterligere dokumentasjon eller kontrolltiltak.

For å hindre fremtidige gjentakende brudd eller skade som har skjedd skal vi se nærmere på:

- Reflekterer kartleggingen og prioriteringen av risikofaktorer de faktiske forhold?
- Er tiltakene som er utført hensiktsmessige for å stanse, forebygge og redusere selskapenes negative påvirkning?
- Ved skade, der det er påkrevd – er det gjenopprettet støtte?

Vi skal sørge for å ta med erfaringer og tilbakemeldinger vi har tilegnet oss gjennom prosessen.

Trinn 5.

Kommunisere hvordan påvirkningen er håndtert

OECD er tydelig på at selskaper skal rapportere eksternt gjennom årsrapport om bærekraft, samfunnsansvar og relevant informasjon om aktsomhetsvurderinger, da tillit skapes ved åpenhet.

Aamodt Bygg skal være åpne om vurderinger og hvilke tiltak som er gjennomført for å kartlegge og håndtere en potensiell negativ påvirkning.

Forutsetningen med god ekstern kommunikasjon om hvordan selskapet arbeider med ansvarlighet og bærekraft er at resultatene av kartleggingen og aktivitetene som utføres gir målbare resultater. Vi vil kommunisere ikke-målbare resultater på en hensiktsmessig måte.

Vi skal kommunisere arbeidet knyttet til brudd/avvik med de berørte eller der vi har forårsaket eller bidratt til negativ påvirkning på menneskerettighetene. Der det er hensiktsmessig, skal vi også informere om evt. klager vi har fått og hvordan vi arbeider videre med dem.

Trinn 6.

Sørg for eller samarbeid om gjenoppretting og erstatning der det er påkrevd

Dersom det er skjedd et brudd/skade skal vi iverksette tiltak for de som er ansvarlige for å rette opp dette gjør det. Forholdet mellom Aamodt Bygg og de som har forårsaket eller bidratt til negativ påvirkning er viktig at vi tar hensyn til mtp. Hvordan vi reagerer på dette. Dersom vi er indirekte forbundet med den negative påvirkningen, skal vi bruke vår innflytelse til å forebygge eller minimere skaden.

Der skade på mennesker har forekommet i vår verdikjede skal vi søke for at ansvarlig part arbeider for å gjenopprette skaden. Vi skal ikke benytte oss av tjenester der vi vet det er underliggende fare for at negativ påvirkning pågår (feks. valg av leverandører og underleverandører).

Resultat fra gjennomført risikovurdering

Risikobildet vurderes etter alvorlighetsgrad, sannsynlighet og hvor vi har påvirkningsmulighet.

Det er ikke avdekket konkrete brudd på menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold. Kartleggingen viser generelt lav til moderat risiko, men med enkelte områder for forbedring, knyttet til leverandørkjeder med flere ledd og varierende grad av dokumentasjon hos enkelte leverandører.

Aamodt Bygg benytter i hovedsak kjente og etablerte leverandører, og oppfølging skjer gjennom prosjektgjennomføring, kontraktskrav og løpende dialog med leverandører og underentreprenører.

Basert på risikovurderingen videreføres og tilpasses arbeidet gjennom planlagte tiltak.